

ЛОГІСТИЧНІ СТРАТЕГІЇ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ: ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ І РЕАЛІЗАЦІЇ

LOGISTIC STRATEGIES OF AGRARIAN ENTERPRISES: PRINCIPLES OF FORMATION AND REALIZATION

У статті проаналізовано фактори впливу під час розроблення логістичної стратегії аграрного підприємства, такі як зовнішнє оточення, що впливає на управління потоковими процесами, та компетенція господарства, тобто середовище, в якому ведеться агробізнес. Особливі компетенції показують, яке становище підприємство має нині, а стратегія вищого рівня – яке воно хоче мати в майбутньому. Тоді логістична стратегія показує, як господарство буде переходити від нинішнього стану до майбутнього. Запропоновано рекомендації щодо формування ефективних логістичних стратегій розвитку на основі матриці вибору логістичних стратегій «рівень логістичного ризику – ключові фактори успіху» в межах аграрного підприємства, що дасть змогу аграрним підприємствам вибирати ефективні логістичні стратегії залежно від ключових факторів управління логістикою (витрати, якість, час, логістичні активи) та високого, середнього чи низького рівня ризику логістичної діяльності. Оцінено ефективність впровадження стратегії логістичного управління підприємством з використанням інтегрального підходу.

Ключові слова: логістична стратегія, аграрне підприємство, логістичний ризик, ефективність, інтегральна оцінка.

В статье проанализированы факторы воздействия при разработке логистической

стратегии аграрного предприятия, такие как внешнее окружение, которое влияет на управление потоковыми процессами, и компетенция хозяйства, то есть среда, в которой ведется агробизнес. Особые компетенции показывают, какое положение предприятие имеет сейчас, а стратегия высшего уровня – какое оно хочет иметь в будущем. Тогда логистическая стратегия показывает, как хозяйство будет переходить от нынешнего состояния к будущему. Предложены рекомендации по формированию эффективных логистических стратегий развития на основе матрицы выбора логистических стратегий «уровень логистического риска – ключевые факторы успеха» в рамках аграрного предприятия, что позволит аграрным предприятиям выбирать эффективные логистические стратегии в зависимости от ключевых факторов управления логистикой (затраты, качество, время, логистические активы) и высокого, среднего или низкого уровня риска логистической деятельности. Оценена эффективность внедрения стратегии логистического управления предприятием с использованием интегрального подхода.

Ключевые слова: логистическая стратегия, аграрное предприятие, логистический риск, эффективность, интегральная оценка.

УДК 338.432

Макаренко Н.О.

к.е.н., доцент кафедри статистики, АГД та маркетингу
Сумський національний аграрний університет

Мироненко О.О.

магістр
Сумський національний аграрний університет

As a result of the effective operation of the logistics system, the company gains competitive advantage at the expense of marketing orientation, higher operational efficiency and productivity, useful use of time and efficient transfer of orders to consumers. The main means to achieve this competence and increase the effective solution of specific tasks of logistic direction is the development of a logistics management strategy of the agrarian sector. The article analyzes the impact factors in the development of the logistics strategy of an agricultural enterprise, such as the external environment, which affects the management of streaming processes and the competence of the economy, that is, the environment in which agribusiness is conducted. Special competences show what position an enterprise occupies at present, and a top-level strategy – what it wants to hold in the future. Then the logistics strategy shows how the economy will move from the current state to the future. When choosing a logistics strategy it is necessary to analyze the influence of factors on the effectiveness of the logistics strategy, which can be represented by performance indicators, profitability of the enterprise for previous periods of its activity. The use of indicators of logistics costs and assets of the economy is proposed; level of development of logistic chains; adaptability and flexibility of the logistics system and logistic chains of the agrarian enterprise. Recommendations on the formation of effective logistics development strategies based on the choice of logistics strategies “level of logistics risk – key success factors” within an agricultural enterprise are offered. This will allow agrarian enterprises to choose effective logistics strategies depending on the key factors of logistics management (costs, quality, time, logistics assets) and high, medium or low levels of logistics risk. The evaluation of the effectiveness of the implementation of the strategy of logistics management of the enterprise using an integrated approach. The definition of the integral effect is the corresponding value of the integral indicator, which characterizes not only quantitative changes in the logistics system of the agrarian enterprise, but also qualitative ones. The integral indicator should be defined as the ratio of quality change indices to the index of changes in the costs of logistics activities of an agrarian enterprise due to the twinning of logistic strategies – either to improve the quality of service or to reduce costs or their combination.

Key words: logistic strategy, agrarian enterprise, logistic risk, efficiency, integral estimation.

Постановка проблеми. Сучасні аграрні підприємства функціонують в умовах невизначеності та ризику, які ускладнюють можливості планування. При цьому відсутність інтегрованих основних стратегій функціонування господарства негативно позначається на їх конкурентоспроможності. Якщо стратегія була визначена правильно, то це виявляється як конкурентна перевага, і навпаки. Пріоритетність формування конкурентної переваги вимагає застосування таких принципів управління, які могли б забезпечити взаємодію основних

процесів, а саме закупівлі, виробництва та збуту найбільш ефективними способами. За ефективного функціонування логістичної системи за рахунок маркетингової орієнтації господарство має конкурентну перевагу, яка має більш високу операційну ефективність та продуктивність, корисне використання робочого часу й ефективно переміщення замовлень до споживачів. Основними засобами досягнення таких складових конкурентної переваги та підвищення ефективного вирішення специфічних логістичних задач є розроблення й

реалізація стратегії логістичного управління підприємством аграрної сфери.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у вивчення питань розроблення логістичних стратегій аграрних підприємств здійснили такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як О.І. Карінцева, І.І. Петецький, О.А. Рудківський, І.І. Савенко, І.Г. Смирнов, Л.В. Старченко, Н.В. Чернописька, Л.Ю. Шевців. Однак невирішеними залишаються питання формування об'єктивного універсального підходу до формування та реалізації ефективної логістичної стратегії господарства. Цей підхід повинен бути інтегральним та сформованим на сучасних умовах господарювання аграрних підприємств.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз факторів впливу під час розроблення логістичної стратегії аграрного підприємства та оцінювання ефективності її реалізації з використанням інтегрального підходу.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Глобалізація світових ринків товарів та послуг та активна економічна стратегія вітчизняного бізнесу сприяють активізації розвитку систем управління поточковими процесами. Слід підкреслити, що процес вироблення логістичної стратегії підприємства є упорядкованим процесом розроблення його довгострокового розвитку задля досягнення встановлених корпоративних цілей. Для досягнення цілей дослідження доцільно звернути увагу на те, що під логістичним управлінням витратами будемо розуміти аналітично вибудовану систему, необхідну для прогнозування змін та прийняття рішень, що дають змогу своєчасно запобігати відхиленням в роботі логістичної системи (рис. 1).

При цьому слід брати до уваги зовнішнє оточення підприємства, що впливає на управління поточковими процесами, та особливу компетенцію господарства, що визначається факторами, якими

Рис. 1. Фактори, що враховуються під час розроблення логістичної стратегії підприємства

Джерело: побудовано авторами на основі джерела [1]

можуть керувати і які воно використовує для того, щоби відрізнитися від інших. Середовище, в якому ведеться агробізнес, та особливі компетенції показують, яке становище підприємство має нині, а стратегія вищого рівня – яке воно хоче мати в майбутньому. Тоді логістична стратегія показує, як господарство буде переходити від нинішнього стану до майбутнього.

Розроблення логістичної стратегії передбачає всебічне вивчення та аналіз функціонування поточних процесів в господарстві задля оцінювання потенційних можливостей розвитку. Вибір логістичної стратегії визначимо як сукупність дій, спрямованих на досягнення оптимізації логістичних витрат, поліпшення якості послуг, що надаються, щодо аналізу ситуації, коли вибрана логістична стратегія є найбільш прийнятною. Реалізація стратегії – це сукупність дій з управління поточними процесами, зокрема планування та обліку матеріальних і фінансових ресурсів, вдосконалення інформаційної складової логістичного процесу, вдосконалення організаційної структури [2, с. 125].

Отже, логістичну стратегію можна назвати якісною та оптимальною тільки тоді, коли поетапно може бути сформульована така система управління поточними процесами, яка забезпечує моніторинг усіх виділених логістичних функцій із заданим рівнем відповідальності для ефективного досягнення намічених цілей в рамках логістичної стратегії підприємства. В процесі реалізації заданої логістичної стратегії повинні проводитися контроль та аналіз отриманих результатів, а за необхідності має вноситися коригування стратегічних цілей, спрямованих на вдосконалення управління поточними процесами.

Процес формування логістичної стратегії повинен бути комплексним, впорядкованим та інтегрованим, спрямовуватись на одержання сукупних результатів господарської системи в межах створення вартості та підвищення рівня якості обслуговування споживачів. Цей процес сконцентровується на одержанні задоволення клієнта, враховуючи та передбачаючи його потенційні потреби в майбутньому [3, с. 14].

Під час вибору логістичної стратегії необхідно проаналізувати вплив факторів на результативність логістичної стратегії, яка може бути представлена показниками результативності, прибутковості підприємства за попередні періоди його діяльності. Пропонуємо використання таких факторів під час побудови економіко-математичної моделі, які відображають основні складові логістичної результативності аграрного підприємства:

1) показники логістичних активів та витрат господарства;

2) показники рівня розвитку логістичних ланцюгів;

3) показники адаптивності та гнучкості логістичної системи й логістичних ланцюгів аграрного підприємства [4, с. 129].

Вибір аграрним підприємством логістичних стратегій залежить від ключових факторів, на які орієнтоване управління логістикою аграрного підприємства (витрати, якість, час, логістичні активи); рівня ризику логістичної діяльності, який приймає аграрне підприємство (високий, середній, низький) (рис. 2).

Логістична діяльність аграрного підприємства спрямована на налагодження довгострокових відносин в межах логістичних ланцюгів (перехід від отримання короточасного ефекту до отримання довгострокового ефекту основних логістичних інструментів). Отже, як перехід від більш ризикової до менш ризикової логістичної діяльності відповідає розвитку логістичної системи досліджуваного підприємства, так і відхід підприємства від «управління за подіями» до «стратегічного інтегрованого управління», зокрема у сфері логістичної діяльності, стає основою конкурентної боротьби на ринку сільськогосподарської продукції як джерело довгострокових конкурентних переваг.

Для побудови економіко-математичної моделі, що враховувала б рівень ризиковості логістичної діяльності, необхідно враховувати такі принципи: для аграрного підприємства відносна зміна доходів повинна перевищувати відносну зміну витрат. Це сприятиме тому, що витрати на основні логістичні інструменти за досліджуваний період будуть ефективними, а всупереч цьому буде перевищення відносної зміни витрат над зміною доходів [6, с. 258].

Умова ефективності логістичних рішень:

$$\frac{\Delta D}{D} > \frac{\Delta B}{B}; \quad (1)$$

умова «нульової» ефективності логістичних рішень:

$$\frac{\Delta D}{D} = \frac{\Delta B}{B}; \quad (2)$$

умова неефективності логістичних рішень:

$$\frac{\Delta D}{D} < \frac{\Delta B}{B}, \quad (3)$$

де D – операційні доходи підприємства в період дослідження; B – операційні витрати підприємства в період дослідження; ΔD , ΔB – зміна операційних доходів та витрат підприємства в період дослідження порівняно з попереднім.

Оцінено тенденції зміни операційних доходів та витрат фермерського господарства «Батьківщина» Краснопільського району Сумської області, яке працює більш стабільно, має незначні різниці між тенденцією зміни операційних витрат та доходів, що свідчить про їх менш ризикову діяльність. Згідно з розрахунками операційні доходи за 2015–2017 роки зросли на 4 152 тис. грн, а опе-

раційні витрати зменшились на 95 472 тис. грн. Це пов'язане переважно з тому, що аграрне підприємство у 2015 році було звільнене від сплати податку на додану вартість, а також великими залишками непроданої продукції. Можна зробити висновок про існування залежності між ризиками в операційній (зокрема, логістичній) діяльності та результатами господарювання підприємства, що відображає ефективність логістичного управління.

Здійснено прогнозування зміни різниці між тенденціями зміни операційних витрат і доходів під час побудови трендової моделі на 2018–2020 роки з використанням програми “Mathcad 14” та спеціального алгоритму побудови економіко-математичної (трендової) моделі. Для досліджуваного фермерського господарства отримано результати під час побудови трендової моделі (табл. 1).

На основі проведеного прогнозування можна оцінити тенденції розвитку досліджуваного підприємства, які вже склались за досліджуваний період. Аналіз показав, що підприємство має тенденцію

до стабільного розвитку різниці темпів приросту операційних доходів та витрат. Це говорить про спрямованість системи управління підприємством на оптимізацію операційних витрат, зокрема логістичних витрат.

Щоб оцінити ризик в теорії та практиці управління ризиками, доцільно використовувати методу розрахунку показників, а саме середнього значення показника, середньоквадратичного відхилення показника та коефіцієнта варіації показників. Як за фактичними значеннями, так і за прогнозними значеннями показника (різниці темпів зростання операційних доходів та витрат), для отримання результатів оцінювання рівня ризику логістичної діяльності досліджуваного аграрного підприємства слід використовувати такі формули [7, с. 187]:

1) коефіцієнт логістичного ризику:

$$k_{LP} = \frac{\Delta D}{D} - \frac{\Delta B}{B}; \quad (4)$$

2) середнє значення показника:

Ключові фактори успіху	логістичні витрати	Стратегія вибіркової оптимізації витрат	Стратегія оптимізації витрат	Стратегія мінімізації витрат
	якість	Стратегія вибіркового обслуговування	Стратегія обмеженого обслуговування	Стратегія максимального обслуговування
	час	Стратегія вибіркової мінімізації витрат часу	Стратегія оптимізації витрат часу	Стратегія комплексної оптимізації витрат часу
	логістичні активи	Стратегія вибіркового інвестування	Стратегія обмеженого інвестування	Стратегія великого інвестування
		Високий	Середній	Низький
Рівень логістичного ризику				

Рис. 2. Матриця вибору логістичної стратегії «ключові фактори успіху – рівень логістичного ризику»

Джерело: побудовано авторами на основі джерела [5]

Таблиця 1

Прогнозування різниці між відносною зміною операційних доходів та витрат аграрного підприємства

Показники	Прогноз		
	2018 рік	2019 рік	2020 рік
Трендова модель: $Y = 0.01 - 0.003 \times t - 0.046 \times \sin(4,16 \times t)$	-0,006	-0,010	-0,069
R ²	0,829	0,829	0,829

Джерело: розраховано авторами

$$\bar{k}_{ЛР} = \frac{\sum_{i=1}^T k_{ЛРi}}{T}; \quad (5)$$

3) середньоквадратичне відхилення показника:

$$\sigma_{кЛР} = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^T (k_{ЛРi} - \bar{k}_{ЛР})^2}{T-1}}; \quad (6)$$

4) значення коефіцієнта варіації показника:

$$v_{кЛР} = \frac{\sigma_{кЛР}}{\bar{k}_{ЛР}} \times 100\%. \quad (7)$$

Аналізуючи дані підприємства, можемо констатувати, що воно має середній рівень логістичного ризику (середнє значення показника підприємства становить 6,1; за середньоквадратичного відхилення показника – 2,4; значення коефіцієнта варіації показника – 3,3).

Системне вжиття запропонованих заходів у межах реалізації логістичних стратегій аграрного підприємства дасть можливість більш оптимально запровадити необхідні в логістичній системі аграрного підприємства та його логістичних ланцюгах зміни, реалізація яких дасть змогу господарству вийти на якісно новий рівень управління та конкуренції, а саме на рівень цілісних систем (ланцюгів), та отримати інтегральний ефект.

Визначенням інтегрального ефекту є відповідним значенням інтегрального показника, який характеризує не тільки кількісні зміни в логістичній системі аграрного підприємства, але й якісні.

Інтегральний показник доцільно визначати як співвідношення індексів зміни якості до індексу зміни витрат логістичної діяльності аграрного підприємства, що обумовлюється подвійною спрямованістю логістичних стратегій: або на підвищення якості обслуговування, або на зменшення витрат, чи їх поєднання. Інтегральний показник слід розраховувати за формулою [8]:

$$I_{ЛС} = \frac{I_{Я}}{I_{В}}, \quad (8)$$

де $I_{ЛС}$ – інтегральний показник логістичних стратегій;

$I_{Я}$ – індекс зміни якості логістичних стратегій;

$I_{В}$ – індекс зміни витрат логістичних стратегій.

Під час вибору логістичної стратегії господарства доцільно враховувати значення інтегрального показника логістичної стратегії, оскільки він дає змогу відхилити ті альтернативи, які не є ефективними, провести оцінювання ефективності логістичної стратегії, а також вибрати ту логістичну стратегію, яка дасть можливість досягти бажаного інтегрального ефекту.

Отже, ефективність логістичної стратегії для підприємства повинна відображатись через зростання інтегративного показника ефективності логістичної системи підприємства. Використання лише логістичної стратегії дасть змогу досліджуваному господарству отримувати позитивний інтегральний ефект, а застосування сучасної практики логістичного управління дасть можливість значно підвищувати ефективність змін на підприємстві та отримувати кращий кінцевий варіант (табл. 2).

Результати розрахунків показують, що запровадження логістичної стратегії, орієнтованої на витрати, для досліджуваного аграрного підприємства дасть змогу одержати позитивні результати, що відображаються в уповільненні темпів приросту його операційних витрат.

Висновки з проведеного дослідження. В ході проведеного дослідження визначено наслідки використання логістичного підходу до управління матеріальними потоками на аграрному підприємстві та напрями вдосконалення матеріальних і супутніх потоків на підприємстві аграрної сфери. Запропонований підхід відповідає умовам, які висуваються до формування та оцінювання логістичних стратегій аграрного підприємства, а також враховують її природу (роль логістики в господарстві, стратегічну спрямованість). Результативною оцінкою є інтегральний показник ефективності логістичної стратегії, що має відображати такий інтегральний ефект, який дають змогу отримати аграрному підприємству логістичне стратегічне планування та логістичні стратегії.

Таблиця 2

Ефективність логістичної стратегії підприємства

Показники	Результати діяльності підприємства		
	без впровадження логістичної стратегії у 2017 році	2018 рік	
		без застосування практики логістичного управління	із застосуванням практики логістичного управління
Операційні доходи, тис. грн.	15 166	16 985	16 985
Операційні витрати, тис. грн.	14 538	16 349	16 222
Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн.	628	636	763
Інтегральний ефект, тис. грн.	–	8	127
Рентабельність активів, %	3,34	4,04	6,6

Джерело: ф. 2, власні розрахунки авторів

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Рудківський О.А. Логістична стратегія підприємства: проблематика вибору і реалізації. *Вісник Житомирського державного технічного університету. Сер.: Економічні науки*. 2014. № 4. С. 226–232.
2. Макаренко Н.О. Організаційно-економічні стратегії сталого розвитку сільськогосподарського виробництва. *Економіка і суспільство*. 2016. № 2. С. 124–129.
3. Смирнов І.Г. Агрологістика по-голландски. *Логистикс*. 2008. № 9. С. 13–15.
4. Чортюк Ю.В., Карінцева О.І., Старченко Л.В. Значення запровадження методів логістики на українських підприємствах в сучасних умовах. *Механізм регулювання економіки*. 2005. № 2. С. 127–132.
5. Савенко І.І. Логістичний підхід в управлінні потоками зернозберігаючих підприємств. Теоретико-правовий та методологічний аспекти : монографія. Одеса : Поліграф, 2008. 272 с.
6. Чернописька Н.В. Методичні підходи до оцінювання логістичної діяльності підприємства. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Сер.: Логістика. 2008. № 623. С. 255–261.
7. Шевців Л.Ю. Петецький І.І. Логістичні витрати підприємства: формування та оцінювання : монографія. Львів : видавництво «Львівської політехніки», 2011. 244 с.
8. Рудківський О.А. Інтегративний підхід до оцінки розвитку логістичної системи виробничого підприємства. *Ефективна економіка*. 2013. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua> (дата звернення: 19.11.2018).

REFERENCES:

1. Rudkivsky O.A. (2014). Lohistychna stratehiya pidpryyemstva: problematyka vyboru i realizatsiyi [Logistics strategy of the enterprise: the problems of selection and implementation]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnogo tekhnichnogo universytetu*. Ser.: Ekonomichni nauky, 4, pp. 226–232 [in Ukrainian].

2. Makarenko N.O. (2016). Orhanizatsiyno-ekonomichni stratehiyi staloho rozvytku silskohospodarskoho vyrobnytstva [Organizational and economic strategies for the sustainable development of agricultural production]. *Ekonomika i suspilstvo*, 2, pp. 124–129 [in Ukrainian].
3. Smirnov I.G. (2008). Ahrolohystyka po-hollandsky. [Agricultural science in Dutch]. *Lohystyks*, 9, pp. 13–15 [in Ukrainian].
4. Chortok Y.V., Karintseva O.I., Starchenko L.V. (2005). Znachennya zaprovadzhennya metodiv lohistyky na ukrayinskykh pidpryyemstvakh v suchasnykh umovakh. [Significance of introduction of logistic methods at Ukrainian enterprises in modern conditions]. *Mekhanizm rehulyuvannya ekonomiky*, 2, pp. 127–132 [in Ukrainian].
5. Savenko I.I. (2008). Lohistychnyy pidkhid v upravlinni potokamy zernozberihayuchykh pidpryyemstv. *Teoretyko-pravovyy ta metodolohichnyy aspekty : monohrafiya* [Logistic approach in the management of flows of grain-saving enterprises. Theoretical and legal and methodological aspects : monograph]. Odessa : Polygraph [in Ukrainian].
6. Chernopyska N.V. (2008). Metodychni pidkhody do otsinyuvannya lohistychnoyi diyalnosti pidpryyemstva [Methodological approaches to the evaluation of logistics activities of the enterprise]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhniky"*. Ser.: Lohistyka, 623, pp. 255–261 [in Ukrainian].
7. Shevtsev L.Y., Pyetsky I.I. (2011). Lohistychni vytraty pidpryyemstva: formuvannya ta otsinyuvannya : monohrafiya. [Logistics costs of the enterprise: formation and evaluation : monograph]. Lviv : vydavnytstvo "Lvivskoyi politekhniky" [in Ukrainian].
8. Rudkivsky O.A. (2013). Intehratyvnyy pidkhid do otsinky rozvytku lohistychnoyi systemy vyrobnychoho pidpryyemstva [An integrative approach to the assessment of the development of the logistics system of the production enterprise]. *Efektyvna ekonomika*, 9. Retrieved: <http://www.economy.nayka.com.ua> (acceded: 19.11.2018) [in Ukrainian].

Makarenko Natalia Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer at Department of Statistics, BA and Marketing
Sumy National Agrarian University**Mironenko Oksana**Master
Sumy National Agrarian University**LOGISTIC STRATEGIES OF AGRARIAN ENTERPRISES:
PRINCIPLES OF FORMATION AND REALIZATION**

Formulating the goals of the article. The purpose of the article is to analyze the factors of influence in developing the logistics strategy of the agrarian enterprise and assess the effectiveness of its implementation using the integral approach.

Methodology. The research proposes a methodology for choosing a logistic strategy for an agrarian enterprise based on key factors on which the logistics management of the agrarian enterprise (costs, quality, time, logistics assets) is oriented; the level of risk of logistic activity, which the agrarian enterprise accepts (high, medium, low). Proceeding from these two parameters, the matrix of choice of logistic strategies was proposed “key success factors – the level of logistic risk”. An estimation of efficiency of introduction of the strategy of enterprise logistic management with the use of an integral approach is carried out.

Results. The priority of forming competitive advantages involves the use of such principles of management that would be able to ensure the interaction of all procurement and production processes in the most effective way, therefore, the consequences of using the logistic approach to managing material flows in the agrarian enterprise and directions of improvement of material and associated flows on enterprise of agrarian sphere. The results of the assessment are an integral indicator of the effectiveness of the logistics strategy, reflecting the integral effect that logistic strategic planning and logistics strategy can provide to the agrarian enterprise.

Practical implications are to develop theoretical and practical aspects of improving the strategy of logistics management and strengthening its impact on ensuring the efficiency of the enterprise agrarian sphere.

Value (originality). The development of a logistic strategy involves a comprehensive study and analysis of the functioning of flow processes in the economy in order to assess potential development opportunities. The aim of the logistic activity of the agrarian enterprise is to form long-term relationships within the logistics chain (transition from short-term effect to long-term effect of logistic tools). When constructing an economics-mathematical model, the study took into account the level of risk of logistics, that is, for an agrarian enterprise; the relative change in income should exceed the relative change in costs. On the basis of the conducted forecasting, the tendencies of the agrarian enterprise development, which tends to the stable development of the difference in the growth rates of operating income and expenses, were estimated.

Integrated implementation of the proposed measures within the implementation of the logistics strategy of the enterprise enables the optimal implementation of the necessary changes in the logistics system of the agrarian enterprise and its logistic chains, implementation of which will allow the company to enter a new level of management and competition – at the level of integral systems and obtain an integrated effect. The reflection of the integral effect is the corresponding value of the integral indicator, which characterizes not only quantitative changes in the logistic system of the agrarian enterprise, but also qualitative ones. Using the proposed approach, the effectiveness of the logistics strategy for the enterprise should be reflected through the growth of an integrative indicator of the efficiency of the logistics system of the enterprise. Using only a logistics strategy allows the company to get a positive integral effect, but the use of modern logistics management practices can significantly improve the effectiveness of changes in the enterprise.